

Klokkenluidersregeling Onze Wijs

Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht

Datum vastgesteld CvB: 24 juni 2024

Routing

	Bestuur	DO	GMR	RVT
Routing	X	X	X (instemming)	X
Datum	24 juni 2024	11 juni 2024	17 juni 2024	24 juni 2024

Onze Wijs

Stadhuisplein 20 | 4382 LG Vlissingen

T 0118 – 65 02 32

E bestuurskantoor@onzewijs.nl

W www.onzewijs.nl

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	pag. 3
1.1	Klachtrecht en geschillenregeling medezeggenschap	pag. 3
1.2	Huis voor klokkenluiders	pag. 4
1.3	Regeling betreffende het omgaan met een ernstig vermoeden van een misstand	pag. 4
1.4	Tot slot	pag. 5
2.	Preambule	pag. 6
2.1	Begripsbepalingen en algemene bepaling, Artikel 1	pag. 7
	1.A. Begripsbepaling	pag. 7
	1.B. Algemene bepalingen	pag. 9
2.2	Informatie, advies en ondersteuning, Artikel 2	pag. 9
2.3	Interne melding, Artikel 3	pag. 9
2.4	Externe melding, Artikel 4	pag. 11
2.5	Rechtsbescherming, Artikel 5	pag. 12
2.6	Openbaarheid van de regeling, Artikel 6	pag. 12
2.7	Overige bepalingen, Artikel 7	pag. 12
	Toelichting bij de klokkenluidersregeling	pag. 13

1. Inleiding

In elke organisatie kunnen zich incidenten of onregelmatigheden voordoen. Dergelijke situaties zijn schadelijk voor elke organisatie. Het is van groot belang om deze voorvallen te voorkomen en, indien ze zich voordoen, snel te ontdekken. Als medewerker kun je, zonder angst voor repercussies, een vermoeden van een incident of onregelmatigheid zoals bedoeld in deze regeling ter sprake brengen.

Voor de duidelijkheid: deze regeling is niet van toepassing op meldingen met betrekking tot ongewenste omgangsvormen. Voor zulke meldingen wordt verwezen naar de meest recente versie van de Klachtenregeling.

Deze regeling biedt ondersteuning bij het omgaan met (vermoedens van) incidenten of misstanden, zowel voor jou als individu als voor onze organisatie als geheel. Door middel van deze regeling geven we uitvoering aan de opdracht tot het opzetten van een meldings- en klokkenluidersregeling, met als doel bij te dragen aan de verbetering en indien nodig correctie van de eigen werkwijze van Onze Wijs.

Als bestuurders of medewerkers in de fout gaan zonder dat er actie wordt ondernomen, is er altijd het risico dat een klokkenluider naar voren treedt. Het doel van de klokkenluidersregeling is om potentiële klokkenluiders aan te moedigen daadwerkelijk melding te maken. Het is van vitaal belang om mensen die misstanden rapporteren te beschermen. De realiteit laat echter zien dat klokkenluiders vaak in een kwetsbare positie verkeren.

1.1. Klachtrecht en geschillenregeling medezeggenschap

Het onderwijs kent diverse voorzieningen waarvan belanghebbenden gebruik kunnen maken bij twijfel over de handelwijze binnen een instelling. Via het klachtrecht (geregeld via artikel 14 van de Wet op het primair onderwijs) kunnen ouders, leerlingen en personeelsleden bij een klachtencommissie klagen over gedragingen of beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel dat werkzaam is bij het schoolbestuur of juist over het uitblijven van bepaalde gedragingen of beslissingen. Hierbij gaat het vooral om kwesties waarbij het eigen belang in geding is. De klachtenregeling vormt een belangrijk aspect van het door de scholen te voeren veiligheidsbeleid. De school ontvangt daarmee signalen die haar kunnen ondersteunen bij het verbeteren van het onderwijs en de goede gang van zaken op de school.

De Wet medezeggenschap op scholen (WMS) biedt personeelsleden, ouders en leerlingen de mogelijkheid via de MR zaken betreffende de school aan de orde te stellen en daarover een standpunt te bepalen. Tevens is er een speciale geschillenregeling in opgenomen op grond waarvan de medezeggenschapsraden kwesties kunnen voorleggen aan een geschillencommissie of rechter.

1.2 Huis voor klokkenluiders

Op 1 juli 2016 is de Wet Huis voor klokkenluiders in werking getreden. Deze wet biedt een werknemer de mogelijkheid om bij een externe instantie (Huis voor Klokkenluiders is ondergebracht bij het instituut van de van de Nationale Ombudsman):

- a. Advies te vragen over de te ondernemen stappen inzake het vermoeden van een misstand.
- b. Het beoordelen of er sprake is van een melding omtrent het vermoeden van een misstand.
- c. Het op basis van een verzoekschrift instellen van een onderzoek naar:
 - 1°. het vermoeden van een misstand;
 - 2°. de wijze waarop de werkgever zich jegens de melder heeft gedragen.

De mogelijkheid om het Huis voor Klokkenluiders te benaderen en in te schakelen heeft de wet beperkt tot de werknemers. Ouders en leerlingen kunnen deze weg niet bewandelen.

1.3. Regeling betreffende het omgaan met een ernstig vermoeden van een misstand

Ondanks de voorzieningen op het terrein van het klachtrecht en medezeggenschap blijft een beperkte categorie misstanden over, waarbij niet in redelijkheid van een medewerker, leerling of ouder verwacht kan worden dat hij van bovenstaande procedures gebruik maakt. In dat geval kan een zogenaamde klokkenluidersregeling nuttig zijn. Hoofddoel van een dergelijke regeling is:

- Het bestrijden van de restcategorie misstanden waarvoor andere regelingen niet geschikt zijn.
- Op een wijze die bijdraagt aan het verbeteren van de organisatie en voor zover mogelijk het corrigeren van de misstand.
- Met zo gering mogelijke schade voor melder en voor organisatie; met zorgvuldigheidseisen voor de melder en de organisatie.
- Met rechtsbescherming tegen benadeling voor bonafide melders.

Hiermee wordt beoogd drempels weg te nemen die in de weg staan om daadwerkelijk de klok te luiden.

1.4 Tot slot

De kern van een klokkenluidersregeling ligt in het bieden van rechtsbescherming en, indien gewenst, vertrouwelijkheid aan een lid van een organisatie die redenen heeft om te geloven dat zijn positie in die organisatie in gevaar komt wanneer bekend wordt dat hij degene is die een misstand heeft gemeld. Het is ook van essentieel belang dat een klokkenluider zich bewust is van het overtreden van normen, zoals loyaliteit, geheimhouding en solidariteit, om een hogere norm te dienen, namelijk de noodzaak om een misstand aan te pakken. De Klokkenluidersregeling van Onze Wijs is in de eerste plaats bedoeld voor medewerkers van Onze Wijs, maar sinds 18 februari 2023 is de groep die beschermd wordt bij wet uitgebreid met stagiairs, vrijwilligers en bestuurders.

Een klokkenluider zet veel op het spel; zijn eigen positie, die van anderen en mogelijk die van de totale organisatie. Een klokkenluider meent immers dat sprake is van zodanig misstanden dat die niet volgens de reguliere procedures kunnen worden opgelost. Bij klokkenluiden is er zelden sprake van een winnaar, vaak zijn er alleen maar verliezers.

Zoals in de inleiding al is aangegeven is gebruik van de klokkenluidersregeling bedoeld als uiterste middel nadat eerst alle andere procedures zijn afgelopen, dan wel omdat billijke redenen zijn genegeerd. Helder moet zijn dat de klokkenluidersregeling uitsluitend dient voor misstanden dan wel op redelijke gronden onderbouwde vermoedens daarvan.

2. Preambule

- De regeling betreffende het omgaan met een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht binnen Onze Wijs biedt een beschrijving van de procedure die gevolgd moet worden wanneer een (op redelijke gronden gebaseerd) vermoeden van een misstand of een inbreuk op Unierecht bestaat.
- Sinds 2019 is er een nieuwe Europese richtlijn die klokkenluiders beter moet beschermen. Deze geldt voor het onderwijs per 17 december 2021. De strengere eisen aan de interne meldprocedure betekent dat deze ook open moet staan voor het melden van informatie over inbreuken op het recht van de Europese Unie. Op 18 februari 2023 is de Wet bescherming klokkenluiders in werking getreden. Een belangrijk gevolg van de Richtlijn en dus ook van de wet is dat klokkenluiders niet meer verplicht zijn om kwesties eerst intern (bij de werkgever) te melden, maar er ook voor kunnen kiezen die extern te melden (bij een autoriteit) of zelfs direct een kwestie openbaar te maken.
- De regeling biedt duidelijkheid over zorgvuldigheidseisen en biedt de melder bescherming tegen benadeling. De regeling brengt hiermee tot uitdrukking dat het melden van een misstand of inbreuk gezien wordt als een bijdrage aan het verbeteren van het functioneren van de organisatie en dat de melding serieus zal worden onderzocht.
- De onderhavige regeling is niet bedoeld voor persoonlijke klachten van melders en moet onderscheiden worden van de ‘Klachtenregeling’, de geschillenregeling medezeggenschap, ‘Integriteitscode’ en de ‘Regeling ter voorkoming van seksuele intimidatie, agressie, geweld (waaronder pesten) en discriminatie’.

2.1 Begripsbepalingen en algemene bepalingen

Artikel 1

1.A. Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a) *Adviseur*: een persoon die uit hoofde van zijn functie een geheimhoudingsplicht heeft en die door een melder in vertrouwen wordt geraadpleegd over een vermoeden van een misstand;
- b) *Bevoegd gezag*: de onderwijsrechtspersoon, die voor de toepassing van deze regeling wordt vertegenwoordigd, College van bestuur (CvB);
- c) *Toezichthouder*: Raad van Toezicht Onze Wijs (RvT);
- d) *Externe derde*: iedere organisatie of vertegenwoordiger van een organisatie die naar het redelijk oordeel van de melder in staat mag worden geacht direct of indirect de vermoede misstand te kunnen oplossen of doen oplossen, zoals bedoeld in artikel 4 lid 4;
- e) *Externe instantie*: de instantie die naar het redelijk oordeel van de melder het meest in aanmerking komt om de externe melding van het vermoeden van een misstand bij te doen;
- f) *Huis*: het Huis voor Klokkenluiders bedoeld in artikel 3 van de Wet bescherming klokkenluiders (Staatsblad 2016 – nr. 147 en 148), dat openstaat voor werknemers en personen die in een werkgerelateerde context activiteiten verrichten voor een organisatie;
- g) *Inbreuk op het Unierecht*: handeling of nalatigheid die:
 - a. onrechtmatig is en betrekking heeft op Uniehandelingen en beleidsterreinen die binnen het in artikel 2 van de richtlijn bedoelde materiële toepassingsgebied vallen; of
 - b. het doel of de toepassing ondermijnt van de regels in de Uniehandelingen en beleidsterreinen die binnen het in artikel 2 van de richtlijn bedoelde materiële toepassingsgebied vallen.
- h) *Informatie over een inbreuk*: informatie, waaronder redelijke vermoedens, over feitelijke of mogelijke inbreuken op het Unierecht, die hebben plaatsgevonden of zeer waarschijnlijk zullen plaatsvinden binnen de organisatie waar de melder werkt of heeft gewerkt of binnen een andere organisatie waarmee de melder uit hoofde van zijn werk in contact is geweest, alsmede over pogingen tot het verhullen van dergelijke inbreuken;
- i) *Melder*: de werknemer en personen die in een werkgerelateerde context activiteiten verrichten voor een organisatie;
- j) *Melding*: het melden door melder van een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het recht van de Europese Unie (het Unierecht);
- k) *Richtlijn*: Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de

Raad van 23 oktober 2019 (PbEU 2019, L 305);

- l) *Toezichthouder*: in deze regeling de persoon/personen die belast is/zijn met het interne toezicht op het (college van) bestuur;
- m) *Vertrouwenspersoon*: de vertrouwenspersoon die speciaal belast is met de afhandelingen van meldingen van melder);
- n) *Vermoeden van een misstand of inbreuk op het Unierecht*: het vermoeden van de melder, dat binnen de organisatie waarin hij werkt of heeft gewerkt of bij een andere organisatie indien hij door zijn werkzaamheden met die organisatie in aanraking is gekomen, sprake is van een misstand voor zover:
 - a. het vermoeden gebaseerd is op redelijke gronden, die voortvloeien uit de kennis die de melder in de organisatie heeft opgedaan of voortvloeien uit de kennis die de melder heeft gekregen door zijn werkzaamheden bij een andere organisatie, en
 - b. het maatschappelijk belang in het geding is bij:
 - 1. de schending van een wettelijk voorschrift, waaronder een strafbaar feit;
 - 2. een gevaar voor de volksgezondheid;
 - 3. een gevaar voor de veiligheid van personen;
 - 4. een gevaar voor de aantasting van het milieu;
 - 5. een gevaar voor het goed functioneren van de organisatie als gevolg van een onbehoorlijke wijze van handelen of nalaten;
 - 6. een schending van andere regels dan een wettelijk voorschrift;
 - 7. een verspilling van overheidsgeld;
 - 8. het bewust achterhouden, vernietigen of
 - 9. manipuleren van informatie over de onder 1 tot en met 7 hierboven genoemde feiten.
- o) *Werkgerelateerde context*: huidige of vroegere werkgerelateerde activiteiten in de publieke of private sector waardoor, ongeacht de aard van die werkzaamheden, personen informatie kunnen verkrijgen over inbreuken op het Unierecht of misstanden en waarbij die personen te maken kunnen krijgen met benadeling indien zij dergelijke informatie zouden melden;
- p) *Werknemer*: degene die krachtens arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht of publiekrechtelijke aanstelling arbeid verricht of heeft verricht dan wel degene die anders dan uit dienstbetrekking arbeid verricht of heeft verricht.

1.B. Algemene bepalingen

- a. Deze regeling is van toepassing op alle melders en heeft als doel hen en mensen die een melder bijstaan (zoals een vertrouwenspersoon of vakbondsvertegenwoordiger) en de betrokken derden (bijvoorbeeld een collega of familielid die verbonden is met een melder) zonder gevaar voor hun (rechts)positie de mogelijkheid te bieden te melden over een vermoeden van een misstand binnen de organisatie of het melden van informatie over inbreuken op het Unierecht.
- b. Deze regeling is niet bedoeld voor klachten van persoonlijke aard van een melder, ook niet voor kritiek op gemaakte beleidskeuzes of voor gewetensbezwaren.
- c. De melder die een melding maakt van een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht dient niet uit persoonlijk gewin te handelen.
- d. De melder die een melding maakt van een misstand of een inbreuk op het Unierecht waar hijzelf bewust aan heeft deelgenomen, is niet gevrijwaard van sancties.

2.2 Informatie, advies en ondersteuning

Artikel 2

1. De melder kan een adviseur in vertrouwen raadplegen over een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht.
2. In overeenstemming met lid 1 kan de melder de vertrouwenspersoon verzoeken om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht.
3. In overeenstemming met lid 1 kan de melder een beroep doen op de adviestaak van het Huis, bijvoorbeeld een verzoek om informatie, advies en ondersteuning inzake het vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht.

2.3 Interne melding

Artikel 3

1. Melder kan een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht intern melden:
 - a. bij het bevoegd gezag;
 - b. indien het vermoeden van een misstand het bevoegd gezag regardeert, bij de intern toezichthouder;
 - c. bij een vertrouwenspersoon.Melding aan de vertrouwenspersoon kan ook plaatsvinden naast melding aan het bevoegd gezag dan wel diens intern toezichthouder.
2. Indien melder het vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht

alleen bij de vertrouwenspersoon heeft gemeld, brengt deze - met uitdrukkelijke instemming van de melder - het bevoegd gezag dan wel diens intern toezichthouder op de hoogte met vermelding van de datum waarop de melding ontvangen is, zij het op een met melder overeengekomen wijze en tijdstip. De identiteit van de melder moet geheim blijven en kan alleen vrijgegeven worden mits uitdrukkelijke toestemming van de melder.

3. Het bevoegd gezag dan wel diens intern toezichthouder legt de schriftelijke dan wel de mondelinge melding met de datum waarop deze ontvangen is schriftelijk vast in een daarvoor ingericht register¹ en laat die vastlegging voor akkoord tekenen door de melder (dan wel de vertrouwenspersoon), die daarvan een gewaarmerkt afschrift ontvangt.
4. De melder die het vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht meldt en degene(n) aan wie het vermoeden van de misstand of een inbreuk op het Unierecht is gemeld, behandelen de melding vertrouwelijk. Zonder toestemming van het bevoegd gezag dan wel diens intern toezichthouder wordt geen informatie verschaft aan derden binnen of buiten de organisatie. Bij het verschaffen van informatie zal de identiteit van de melder niet worden genoemd en zal de informatie zo worden verstrekt dat de anonimiteit van de melder gewaarborgd blijft.
5. Het bevoegd gezag dan wel diens intern toezichthouder bevestigt de ontvangst van de melding aan de vertrouwenspersoon en of de melder uiterlijk binnen zeven kalenderdagen.
6. Het bevoegd gezag stelt, zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk is, een onderzoek in naar het gemelde vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht, tenzij:
 - a. de melding niet gebaseerd is op redelijke gronden, of
 - b. op voorhand duidelijk is dat de melding geen betrekking heeft op een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht als bedoeld in deze regeling.
7. Indien het bevoegd gezag besluit geen onderzoek in te stellen, informeert hij de melder daar binnen twee weken na de interne melding schriftelijk over. Dit besluit wordt met redenen omkleed.
8. Indien het bevoegd gezag de melding ontvankelijk heeft verklaard, informeert

¹ Het bevoegd gezag/ de werkgever moet de meldingen over misstanden of inbreuken op een goede manier registreren. De gegevens over een melding mogen niet langer worden opgeslagen dan nodig is om aan wet- en regelgeving te voldoen. Als een melding wordt gedaan via de telefoon of een ander spraakberichtsysteem, moet deze melding worden geregistreerd door:

- het gesprek op te nemen en als zodanig op te slaan;
- door een nauwkeurige schriftelijke weergave (transcriptie) van het gesprek op te slaan.

Wil het bevoegd gezag /de werkgever het gesprek opnemen, dan moet de melder van tevoren toestemming geven. Wordt er een schriftelijke weergave opgeslagen, dan moet de melder de kans krijgen om de schriftelijke weergave te controleren, eventueel te corrigeren en goed te keuren.

het bevoegd gezag de melder binnen acht weken na de melding schriftelijk over het inhoudelijk standpunt met betrekking tot het gemelde vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht. Daarbij wordt tevens aangegeven tot welke stappen de melding heeft geleid dan wel zal leiden.

9. Indien duidelijk wordt dat het standpunt niet binnen de in lid 8 gestelde termijn kan worden gegeven, informeert het bevoegd gezag de melder daar schriftelijk over. Daarbij wordt aangegeven binnen welke termijn de melder het standpunt tegemoet kan zien. Binnen een termijn van maximaal drie maanden na verzending van de ontvangstbevestiging, moet het bevoegd gezag de melder informatie verstrekken over de beoordeling en hoe de melding is of wordt opgevolgd (als dit aan de orde is).

2.4 Externe melding

Artikel 4

1. Indien de melder geen interne melding wil doen bij het bevoegd gezag dan wel diens intern toezichthouder, heeft melder altijd de mogelijkheid rechtstreeks een externe melding te doen.
2. De melder kan ook na een interne melding een externe melding doen indien:
 - a. de melder het niet eens is met het besluit dan wel het standpunt van het bevoegd gezag als bedoeld in artikel 3 lid 7 respectievelijk lid 8 en van oordeel is dat het vermoeden of een inbreuk op het Unierecht ten onrechte terzijde is gelegd;
 - b. de melder geen standpunt heeft ontvangen binnen de termijn als bedoeld in artikel 3 lid 8 c.q. lid 9.
3. De melder kan de externe melding doen bij een externe instantie die daarvoor naar het redelijk oordeel van de melder het meest in aanmerking komt. Onder externe instantie wordt in ieder geval verstaan:
 - a. een instantie die is belast met de opsporing van strafbare feiten;
 - b. een instantie die is belast met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift;
 - c. een andere daartoe bevoegde instantie waar het vermoeden van een misstand kan worden gemeld, waaronder de afdeling onderzoek van het Huis.
4. Indien naar het redelijk oordeel van de melder het maatschappelijk belang zwaarder weegt dan het belang van de instelling bij geheimhouding, kan de melder de externe melding ook doen bij een externe derde die naar zijn redelijk oordeel in staat mag worden geacht direct of indirect de vermoede misstand of inbreuk te kunnen opheffen of doen opheffen.
5. Zowel in het geval van melding bij een externe instantie als melding bij een externe derde dient de melder zorgvuldig te handelen en een afweging te maken tussen het maatschappelijk belang en de belangen van de instelling, waarbij

schade voor de instelling zoveel als mogelijk wordt voorkomen (voor zover die schade niet noodzakelijkerwijs voortvloeit uit het optreden tegen de misstand).

2.5 Rechtsbescherming

Artikel 5

1. De melder die met inachtneming van de bepalingen in deze regeling te goeder trouw en naar behoren een vermoeden van een misstand of inbreuk op het Unierecht heeft gemeld, wordt op geen enkele wijze in zijn positie benadeeld als gevolg van het melden.
2. Personen die een melder bijstaan, zoals de adviseur als bedoeld in artikel 2 lid 1 of de vertrouwenspersoon als bedoeld in artikel 3, die in dienst van de instelling is, worden op geen enkele wijze benadeeld als gevolg van het fungeren als zodanig krachtens deze regeling. Dit geldt eveneens voor betrokken derden, bijvoorbeeld een collega of familielid die verbonden is met een melder en die benadeeld kan worden in zijn werkzaamheden.

2.6 Openbaarheid van de regeling

Artikel 6

1. Het bevoegd gezag zorgt ervoor dat de regeling op een vertrouwelijke manier kan worden geraadpleegd en publiceert de regeling op de website van Onze Wijs.
2. Het bevoegd gezag stelt alle belanghebbenden op de hoogte van de wijze waarop invulling is gegeven aan het bepaalde in lid 1.

2.7 Overige bepalingen

Artikel 7

1. Deze regeling treedt in werking op 24 juni 2024.
2. In gevallen waarin de regeling niet voorziet, beslist het bevoegd gezag.
3. Deze regeling kan worden aangehaald als 'Regeling inzake het omgaan met een vermoeden van een misstand of een inbreuk op het Unierecht Onze Wijs

Aldus vastgesteld door het bevoegd gezag in de vergadering van 24 juni 2024; met instemming van de GMR op van 17 juni 2024; en de RvT op 24 juni.

Toelichting bij de Klokkenluidersregeling

Algemeen

Het College van Bestuur van Onze Wijs draagt zorg voor een goede communicatie over de regeling. Daartoe dient de regeling op zowel de website als op het intranet van e-Wise/drive geplaatst te worden. Bij deze regeling dient duidelijk aangegeven te worden wie de vertrouwenspersoon is en wat zijn/haar contactgegevens zijn. Tevens moet er een goede uitleg op de website en het intranet geplaatst worden over het verschil tussen de klachtenregeling, de integriteitscode en de klokkenluidersregeling (wanneer geldt welke regeling).

Artikel 1A, lid m

Er wordt een vertrouwenspersoon benoemd door de Raad van Toezicht, op voordracht van het College van Bestuur.

Artikel 3 lid 8

Hierbij zij opgemerkt dat de commissie eerst een uitspraak moet doen over de ontvankelijkheid. Pas als de commissie de melding ontvankelijk heeft verklaard, kan zij overgaan tot het starten van een onderzoek.